

Bývalý ministr zahraničí ČR: Izrael čelí dosud největší světové izolaci

- editor007 | 11. června 2024

IZRAEL / PALESTINA: Bývalý ministr zahraničí Jan Kavan komentuje současnou genocidní válku v Gaze, kvůli níž se Izrael a hrstka jeho podporovatelů dostává do světové izolace.

Po útoku Hamásu na Izrael loni 7. října se prakticky celý svět postavil za Izrael. Nyní po sedmi měsících nejbrutálnější války, kterou kdy Gaza zažila, se světové veřejné mínění obrací proti Izraeli, který dnes neochvějně podporuje jen Česká republika, několik tichomořských ostrovů (zcela závislých na USA) a samotné Spojené státy. I jejich podpora však již není zcela jednoznačná.

Zdá se, že jistý obrat nastartoval Mezinárodní trestní soud (ICC), který loni k velké radosti americké vlády vydal zatykač na ruského prezidenta Vladimira Putina v souvislosti s invazí na Ukrajinu, konkrétně kvůli únosům ukrajinských dětí z okupovaných území do Ruska. Ovšem před týdnem požádal prokurátor Mezinárodního trestního soudu pan Karim Asad Ahmad Khan o vydání zatykače na šéfa Hamásu Ismaíla Haníju i na Jahju Sinvára a jednoho dalšího vysokého představitele Hamásu, ale i na izraelského premiéra Benjaminu Netanjahua, známého jako Bibi, který je obviněn z válečných zločinů a zločinů proti lidskosti. Haníja a Sinvár jsou obviněni z válečných zločinů a použití raket proti civilistům.

Americký prezident Joe Biden toto rozhodnutí okamžitě odsoudil a v tom jej ihned podpořil i český premiér Petr Fiala, pro kterého je nepřijatelné klást rovnítko mezi teroristy a „demokraticky zvoleným premiérem“. V tomto postoji jej ihned podpořil i jeho poradce pro národní bezpečnost Tomáš Pojar, který oznámil, že budou-li vyžádané zatykače vydány, tak Česká republika bude chtít ICC opustit! To zatím žádný stát neučinil.

USA ovšem ICC nikdy neuznaly právě z obavy, že by tento soud mohl stíhat například americké vojenské představitele. Na druhé straně USA podporovaly Mezinárodní soudní dvůr (ICJ), což je nejvyšší soudní instance OSN, v jejímž čele stojí i USA. Na tento soud se před několika měsíci obrátila Jihoafrická republika (JAR) s výzvou, ať prošetří závažné obvinění Izraele z genocidy páchané na civilním obyvatelstvu palestinské Gazy. Mezinárodní soudní dvůr vydal několik předběžných opatření proti Izraeli, ale o genocidě chce rozhodnout až později. Zatím se k JAR přidala řada dalších států, nedávno i Egypt.

Rychlý nárůst zabitých Palestinců (podle OSN zatím přes 36 500, z toho více než 15 000 dětí), více než 82 000 zraněných, bombardování civilních objektů, nález 10 hromadných hrobů s umučenými Gazany, hladomor vyvolaný sabotováním humanitární pomoci, násilný transfer přes 2 milionů Gazanů z celkového počtu 2,2 milionů obyvatel, zničení prakticky všech nemocnic a nejnověji izraelská invaze do pohraničního Rafahu, kam Izraelská armáda přesunula více než 1 a půl milion Gazanů, přimělo soud k rozhodnutí nařídít Izraeli okamžitě zastavit vojenské akce v Rafahu, otevřít hraniční přechod do Egypta, umožnit nerušené dodávky humanitární pomoci hladovějícím civilistům (podle OSN jen v posledních týdnech zemřelo hlady 30 dětí) a zajistit vyšetřovatelům OSN přístup do Gazy. Podle soudu se současná „situace v Gaze dá charakterizovat jen jako zcela katastrofální“.

Soud takto rozhodl hlasy 13 soudců, včetně soudce z USA. Nesouhlas vyjádřili jen 2 soudci (z Ugandy a Izraele). Podle mezinárodního práva jsou rozsudky Mezinárodního soudního dvora zcela závazné. Mezinárodní soudní dvůr však nemá vlastní prostředky, jak donutit Izrael je splnit. Ty má jen Rada bezpečnosti OSN a především USA. Proto nyní Alžírsko, jako současný šéf Arabské skupiny

v OSN, která se bezprecedentně zcela sjednotila s Mezinárodním soudním dvorem, předložilo Radě bezpečnosti OSN rezoluci, která by opakovala soudní rozsudek. To postaví USA před obrovský problém. Vetovat takovou rezoluci by znamenalo vetovat požadavky, které Spojené státy samy ještě nedávno prosazovaly. Přijmout rezoluci by znamenalo, že se USA poprvé ve své historii v OSN nezastanou Izraele.

Tato skutečnost vedla Ilona Pappého, nejznámějšího izraelského historika, ke konstatování, že USA budou muset čelit vlastnímu pokrytectví. „USA mohou samy žádat od Izraele občas nějaké ústupky, ale nemohou dovolit, aby je žádal někdo jiný,“ prohlásil Pappé. Z pokrytectví obvinila USA i řada státníků, kteří poukázali na fakt, že Biden ve Varšavě v souvislosti s Ukrajinou hovořil o „světovém pořádku postaveném na pravidlech“, ale v případě Izraele se mu nechce ta pravidla dodržovat.

Mimochodem pokrytectví se dopouští i vedení České republiky. Vláda dvakrát za sebou hlasovala ve Valném shromáždění OSN proti humanitárnímu příměří v Gaze (poprvé byla v menšině 10 zemí, podruhé jen ve skupině 9 států, mezi nimiž nebyl ani jeden zástupce západoevropských států) a vzápětí odletěl prezident Petr Pavel do Jordánska, kam odveze jednu tunu sušeného mléka a bombasticky prohlašuje, že tím zachrání několik tisíc dětí v Gaze. Jordánci zdvořile toto absurdně přehnané tvrzení přešli, ale význam českého prezidenta naznačili tím, že ho na letišti vítal jen protokol. Král se s Pavlem sešel až na poslední chvíli těsně před odletem zpět do Prahy. Na druhé straně i novináři si všimli, že prezident Pavel otočil a místo jeho tradiční podpory zasílání zbraní na Ukrajinu, tak nyní pohovořil o nemožnosti dobýt okupované území na Donbasu Ukrajinou a o nutnosti příměří a jednání o míru. Jan Lipavský a spol. se k němu ovšem nepřipojili.

Prezident USA Biden v delším projevu vyzval Izrael vzdát se invaze do Rafahu a především plnit ustanovení třífázového návrhu na příměří, který podle Bidena vychází z izraelských vlastních postojů, ale veřejně jej prezentoval právě americký prezident. Bibi ovšem nereagoval podle amerických představ. Izraelská armáda v reakci na rozsudek Mezinárodního soudního dvora zahájila dosud největší bombardování nejen severu a středu Gazy, ale i Rafahu. A Bibi prohlásil, že vojenské operace v Rafahu jsou nutné, neboť tam operují 4 prapory Hamásu, a „Hamás musí být zcela zničen a jiná alternativa neexistuje“. Podle některých izraelských vojenských představitelů, toho chce premiér dosáhnout i za cenu dalších obětí z řad izraelských rukojmích, jejichž životy jsou pro něj méně důležité. Ignorování rozsudku Mezinárodního soudu jen zvýšilo světovou izolaci Izraele, který ztratil i podporu mnohých, dosud spřátelených států.

Někteří američtí senátoři připomněli Bidenovi, že zabíjení civilistů v Rafahu je tou červenou čarou, kterou sám vyhlásil, a že by proto měl splnit svůj slib a zastavit další vyzbrojování Izraele. Biden ovšem reagoval poukazem na fakt, že bombardování není totéž jako pozemní invaze, a proto i nadále bude Izraeli posílat nejmodernější zbraně. Když ovšem izraelská vojska vpadla až do středu Rafahu, tak se Biden odmlčel.

Netanhaju se nyní pokouší lavírovat. Na jedné straně uznal, že návrh na příměří zveřejněný Bidenem skutečně vychází z izraelských návrhů, ale na druhé straně prohlásil, že Biden nesdělil vše, co je v návrhu obsaženo a některé věci prý zamlčel. Přijetím vlastního návrhu na dohodu totiž Bibi riskuje pád své vlády, neboť dva ministři zastupující ve vládě menší ultrapravicové strany, ministr národní bezpečnosti Itamar Ben-Gvir a ministr financí Bezalel Smotrich, vyhrožují, že pokud Bibi přijme návrh na příměří, tak se svými celkem 13 poslanci rezignují a umožní pád vlády. Opoziční předák Jair Lapid ovšem reagoval slibem podpory, která by pád vlády mohla odvrátit.

Oba pravicoví ministři tvrdí, že pro ně je nepřijatelná jakákoliv dohoda, která nepovede k definitivnímu zničení Hamásu. Paradoxně totéž ovšem opakuje i Netanhaju. Je pochopitelné, že americký prezident Biden dochází k závěru, že izraelský premiér schválně protahuje válku v Gaze a tím i své mocenské postavení.

I někteří američtí zákonodárci již nyní uznávají, že Hamás lze sice oslabit, ale nelze jej zcela zničit. Obnovené boje ve středu a na severu Gazy, kam se Hamás vrátil po jeho údajné likvidaci, jim dávají za pravdu. A nelze pominout fakt, že tisíce pozůstalých budou doživotně usilovat o pomstu.

Hamás na návrh dohody o příměří reagoval s tím, že jej vnímá pozitivně, ale dosud návrh nepřijal, neboť chce záruky, že ve druhé fázi dohody stáhne Izrael své vojáky z celého území Gazy a příměří se stane trvalým. Třetí fáze se týká složité a náročné obnovy zničeného Pásmu Gazy.

Současně 120 000 Izraelců demonstrovalo v ulicích Tel Avivu s požadavkem, aby vláda přijala návrh na příměří a umožnila tak propuštění izraelských rukojmích, z nichž je asi 124 stále živých. Bibiho hlavní problém spočívá v tom, že ukončení války v Gaze téměř jistě povede k obnovení trestního stíhání jeho osoby i jeho manželky a k jeho možnému odsouzení za rozsáhlou korupci. A jeho osud je pro něj důležitější než osud rukojmích či celého Izraele.

Izraelská vláda má obavy, že se americké veřejné mínění začíná obracet proti Izraeli díky způsobu, jakým Izrael válčí v Gaze. Vláda proto rozhodla alokovat 2 miliony amerických dolarů na tajnou kampaň zaměřenou především na vybrané americké senátory. Jedním ze senátorů, kterého tato dezinformační kampaň evidentně nepřesvědčila, je Bernie Sanders, nejdéle sloužící americký zákonodárc se židovskými kořeny, který dvakrát kandidoval na prezidenta USA. Poté, co byl Netanhaju pozván vystoupit před oběma komorami amerického Kongresu, napsal Sanders otevřený dopis Miku Johnsonovi, předsedovi Sněmovny reprezentantů, v němž mj připomněl slova izraelského ministra obrany Jo'ava Gallanta z doby zahájení války v Gaze, kdy ministr prohlásil: „Nařídil jsem totální obležení Gazy. Nebude tam žádná elektřina, žádné jídlo, žádné pohonné hmoty, všechno bude zavřené. Bojujeme s lidskými zvířaty a budeme jednat podle toho“. A Sanders připomíná, že izraelská vláda tuto hrozbu splnila. Armáda zničila civilní infrastrukturu, zničila vodní i odpadní systém a přivodila obyvatelům hladomor. V posledních týdnech například hlady umírá čím dál tím víc lidí. 60 % domů bylo zničeno, takže více než 1 milion lidí se stalo trvalými bezdomovci. 26 nemocnic bylo zničeno. Více než 400 zdravotníků bylo zabito. Sanders cituje Světovou zdravotnickou organizaci (WHO), podle níž stovky tisíc lidí je vážně nemocných, včetně 110 000 dětí. A není, kdo by je ošetřil. Všech 12 univerzit bylo zničeno a rovněž 56 škol, takže 625 000 dětí nemá přístup ke vzdělání.

Podle Sanderse vláda schválně zablokovala humanitární pomoc, takže pitná voda, potraviny a léky se nemohou dostat k zoufalému obyvatelstvu. „Využívání hladu jako válečného prostředku je válečný zločin,“ uvádí Sanders. Podle OSN, píše Sanders, více než 93 000 dětí mladších než 5 let, trpí podvýživou, někteří nebezpečně vysokou. Sanders proto končí svůj dopis ujištěním, že se nebude účastnit společného zasedání obou komor, které má Netanhaju oslovit.

Nezodpovězena zůstává otázka, kdo a jak bude vládnout v Gaze po válce. Pokud jde o poválečné uspořádání, tak Biden stále podporuje dvoustátní řešení, které Bibi tvrdošijně odmítá. Mimochodem toto řešení jsem před 20 lety prosazoval jako český ministr zahraničí. Bibi sám žádné řešení nenavrhuje. Bývalý ministr obrany Benny Gantz, jeden ze 3 členů válečného kabinetu, ultimativně prohlásil, že pokud Bibi do 8. června nesdělí, jak si představuje „Den po Gaze“, tak bude rezignovat, což by v čase vedlo rovněž k pádu vlády a k novým volbám, které by Gantz mohl vyhrát.

Biden se mezitím nevzdal snahy přimět Izrael, aby uznal Palestinu výměnou za to, že Saudská Arábie uzná Izrael. Všem ostatním je jasné, že za vlády Netanhajua k tomu nikdy nedojde. A Biden svou nedůslednou politikou vůči Izraeli prohraje volby nejen v Michiganu, ve státě s velkou muslimskou populací, ale i v celých Spojených státech. Trumpovo vítězství ovšem naději pro Palestinu nepředstavuje. Mezitím první evropské státy oznámily, že uznávají samostatnost a suverenitu Palestiny. Koncem května se tak již rozhodlo Španělsko, Norsko a Irsko. Slovinsko je před několika dny následovalo. Současně portugalská vláda oznámila, že se bude snažit získat většinu Evropy na stranu Palestiny a vyjádřila opatrný optimismus, že se jí to podaří, a to díky obrovskému krveprolití a

hladomoru v Gaze. Je ovšem krajně nepravděpodobné, že by se jí podařilo změnit postoj české Fialovy vlády, která zůstane s Izraelem ve světové izolaci.

[ZDROJ](#)